

LINDESNES KOMMUNE

Lindesnes kommune

Helse og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

Melding om vedtak
Nr.:

0030 OSLO

DERES REF.:

VÅR REF:

SAKSBEHANDLER:

ARKIVKODE:

DATO:

4013/2014 - 2014/68

Turid Eikaas

000

19.03.2014

MELDING OM VEDTAK - HØRINGSUTTALELSE - FASTLEGERS RETT TIL RESERVASJON MOT HENVISNING TIL ABORT

Vedlagt følger særutskrift av saken som ble behandlet i Kommunestyret 13.03.2014.

Med vennlig hilsen

Turid Eikaas
saksbehandler

SAKSMAPPE: 2014/68			
ARKIVKODE:	LØPENR.: 2781/2014	SAKSBEHANDLER: Jon Buestad	Sign.
UTVALG: Kommunestyret	DATO: 13.03.2014	SAKSNR: 20/14	

Høringsuttalelse - fastlegers rett til reservasjon mot henvisning til abort

Vedlegg:

- 1 Høring - Reservasjonsordning for fastleger
- 2 Høringsnotat om reservasjonsordning for fastleger

Rådmannens forslag til innstilling/vedtak:

Lindesnes kommune ønsker at fastlegeordningen fortsatt legges opp slik at alle fastleger tilbyr alle allmennlegetjenester, herunder henvisning til spesialisthelsetjenesten, for alle typer sykdommer og tilstander.

Dersom det likevel åpnes for at enkelte fastleger skal kunne reservere seg mot henvisning til abort, mener Lindesnes kommune at det ikke er riktig at dette skal overlates til den enkelte kommune. Dette er en såpass alvorlig og prinsipiell sak at den bør avgjøres av Stortinget for å sikre like rettigheter for kvinner i hele landet uansett hvilken kommune de bor eller oppholder seg i.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 13.03.2014

Behandling:

Forslag fra Gerd Reme (Krf):

«Lindesnes kommune vil påpeke følgende:

1. Pasienters rettigheter utfra norsk lov skal ivaretas av alle deler av helsetjenesten. Samvittighetsaspektet for helsepersonell i spørsmål knyttet til etiske refleksjoner om liv og død må likevel anerkjennes og så langt som mulig, tas hensyn til.
2. Det er grunnleggende viktig for et demokratisk flertall også å anerkjenne at et mindretall kan ha legitime samvittighetsutfordringer i spørsmål flertallet ikke anser som problematisk.
3. Det er allment anerkjent at helsepersonell kan reservere seg mot å delta i abortinngrep. En tilsvarende mulighet bør også finnes for fastleger i spørsmålet om å henvise til abortinngrep og i andre spørsmål som omhandler liv og død.
4. En slik reservasjonsmulighet bør hjemles i lov eller forskrift, og ikke overlates til

kommunene.

5. Det bør fremdeles være en forutsetning at det finnes tilstrekkelig antall andre leger i rimelig nærhet som kan ivareta disse oppgavene.

6. Avveininger om det siste, vil måtte foretas av kommunen, men på en slik måte at et eventuelt avslag på mulighet for reservasjon må begrunnes, for eksempel i at det er få leger i kommunen, at flere allerede har reservert seg etc.

7. Det understrekes at kommunens holdning i denne saken utelukkende handler om muligheten til reservasjon og ikke om abortlovgivningen.»

Votering:

Ved alternativ votering ble rådmannens innstilling vedtatt med 15 stemmer. 6 stemte for forslaget til Reme (Gjedrem (Krf), Risdal (Krf), Kleiven (Krf), Lindal (Krf), Reme (Krf), Hansen (Sp))

Vedtak:

Lindesnes kommune ønsker at fastlegeordningen fortsatt legges opp slik at alle fastleger tilbyr alle allmennlegetjenester, herunder henvisning til spesialisthelsetjenesten, for alle typer sykdommer og tilstander.

Dersom det likevel åpnes for at enkelte fastleger skal kunne reservere seg mot henvisning til abort, mener Lindesnes kommune at det ikke er riktig at dette skal overlates til den enkelte kommune. Dette er en såpass alvorlig og prinsipiell sak at den bør avgjøres av Stortinget for å sikre like rettigheter for kvinner i hele landet uansett hvilken kommune de bor eller oppholder seg i.

Bakgrunn:

Regjeringen har sendt ut forslag vedr fastlegers reservasjonsmuligheter, med høringsfrist 30. april. Et kort sammendrag av forslaget:

- Reservasjonsretten gjelder kun henvisning til abort, og aktiv dødshjelp dersom dette senere skulle bli lovlig i Norge. Henvisning til kunstig befruktning omfattes ikke av forslaget.
- Det foreslås at den enkelte kommune skal avgjøre om det skal inngås avtaler om reservasjonsrett med en eller flere fastleger.
- Reservasjonsretten er ikke absolutt, dersom det ikke er mulig å sikre kvinnens rettigheter, skal kommunen og legen ikke inngå avtale om reservasjon. Avtale kan også sies opp dersom forutsetningene endres.
- Legen skal inngå en forpliktende avtale med en kollega som må garantere kvinnen time senest neste dag. Legen må også skriftlig informere hver enkelt pasient på listen.
- Kvinnen kan skifte fastlege utenom de to gangene i året hun vanligvis har rett til dersom det dreier seg om skifte til en lege som ikke har reservert seg mot henvisning til abort.
- Kommunene er ikke gitt sanksjonsmuligheter overfor leger som fortsetter å reservere seg mot henvisning til abort etter at avtalen er blitt sagt opp. Fylkesmannen kan evt gi legen en advarsel.

Vurdering

Forslaget innebærer en prinsipiell endring i fastlegeordningen, fordi lov og forskrift i dag ikke gir fastlegene rett til å reservere seg mot noen form for fastlegearbeid. Alle som arbeider

som fastlege i dag, har gått inn i yrket uten en slik rettighet. Prinsipielt er en slik endring betenkelig. Den kan bidra til å uthule det universelle samfunnsoppdraget som fastlegene har. En rett som en fastlege får til å reservere seg mot en oppgave, vil føre til en reduksjon i pasientenes rett til nødvendig helsehjelp. I dette tilfelle er det de abortsøkende kvinnene som får avgrenset sine rettigheter. Dette kan være konfliktfylt for enkelte leger, men hensynet til kvinner i en sårbar livssituasjon må veie tyngst. Det vil også være en mulighet for at reservasjonsrett innen ett område fører til uthuling av et av grunnlagene for hele fastlegeordningen.

I dokumentet er det lagt opp til at kommunene selv skal avgjøre om de skal inngå avtaler om reservasjonsrett med enkelte leger, begrunnet i at det er kommunene som forvalter avtalene med fastlegene. Dette legger til rette for ulik praksis fra kommune til kommune på et følsomt og alvorlig område. Flere kommuner har protestert på dette, og Helse- og omsorgsministeren har signalisert at han vil se nærmere på dette punktet.

Forslaget legger opp til at legenes reservasjonsrett ikke skal gjelde dersom de praktiske forutsetninger ikke er tilstede. For de leger det gjelder, er nok dette et alvorlig samvittighetsspørsmål som i liten grad blir påvirket av slike praktiske forhold. Høringsdokumentet drøfter ikke hvorledes slike situasjoner skal håndteres. Det er ikke lagt opp til at legen i slike tilfeller kan sies opp fra sin fastlegeavtale. Dermed kan det oppstå situasjoner som er helt fastlåste, og der pasientenes rettigheter ikke kan oppfylles.

Økonomiske konsekvenser for kommunen:

Ingen kjente økonomiske konsekvenser.